

Zakon o volonterskom radu

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 26/2010, 31/2010, 14/2012 i 48/2015.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Volonterski rad obavlja se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Definicija volonterskog rada

Član 2

Volonterski rad je dobrovoljno i besplatno ulaganje vremena, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti u korist drugog lica ili za opštu dobrobit društva (u daljem tekstu: volonterske usluge).

Dobrovoljnost volonterskog rada

Član 3

Volonterski rad se obavlja bez prava na zaradu za obavljani rad, novčane naknade ili druge imovinske koristi, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Volonter

Član 4

Volonter je lice koje dobrovoljno i besplatno obavlja volonterske usluge.

Volonter može biti domaće i strano fizičko lice koje je radno sposobno lice ili je lice sa invaliditetom koje je osposobljeno za obavljanje određenog volonterskog rada.

Organizator volonterskog rada

Član 5

Organizator volonterskog rada može biti: državni organ, organ državne uprave, lokalne samouprave, ustanova iz oblasti socijalne i dječje zaštite, zdravstvene zaštite, kulture, sporta, vjerska zajednica, domaća i međunarodna nevladina organizacija registrovana u Crnoj Gori, kao i druga domaća i strana pravna lica čiji cilj nije sticanje ili povećanje dobiti, u skladu sa ovim zakonom i preuzetim međunarodnim obavezama.

Korisnik volonterske usluge

Član 6

Korisnik volonterske usluge može biti pravno i fizičko lice.

Organizator volonterskog rada može biti istovremeno i korisnik tog rada.

Trajanje i način obavljanja volonterskog rada

Član 7

Volonterski rad može trajati do šest časova dnevno i ne duže od 25 časova nedjeljno.

Ukoliko se ugovor o volonterskom radu zaključi u slučaju iz člana 12a ovog zakona, volonterski rad može trajati najduže 40 časova nedjeljno.

Zabranjeno je iskorišćavati i zloupotrebjavati volontera u svrhu sticanja ili povećanja dobiti.

Volonterska usluga

Član 8

Pružanje volonterske usluge vrši se na osnovu ugovora o volonterskom radu.

Volonterski rad maloljetnog lica

Član 9

Maloljetni volonter može da zaključi ugovor o volonterskom radu samo uz pisanu saglasnost roditelja, usvojioca ili staraoca.

Maloljetni volonter je lice od 15 do 18 godina života.

Djeca mlađa od 15 godina života se ne mogu baviti volonterskim radom.

Propisi kojima se uređuju radni odnosi, a odnose se na zaštitu zaposlenog maloljetnog lica, shodno se primjenjuju na zaštitu maloljetnog volontera.

Zabrana diskriminacije volontera i korisnika volonterskog rada

Član 10

Zabranjena je neposredna i posredna diskriminacija volontera i korisnika volonterskog rada, s obzirom na pol, rođenje, jezik, rasu, vjeru, boju kože, starost, trudnoću, zdravstveno stanje, odnosno invalidnost, nacionalnost, bračni status, porodične obaveze, seksualno opredjeljenje, političko ili drugo uvjerenje, socijalno porijeklo, imovno stanje, članstvo u političkim i sindikalnim organizacijama ili neko drugo lično svojstvo.

Neposredna, odnosno posredna diskriminacija, u smislu ovog zakona, smatra se svako postupanje uzrokovano nekim od osnova iz stava 1 ovog člana ili postojanje određene odredbe, kriterijuma ili prakse, koja stavlja u nepovoljniji položaj volontera i korisnika volonterskog rada zbog određenog svojstva, statusa, opredjeljenja ili uvjerenja.

Aktivnosti koje se ne smatraju volonterskim radom

Član 11

Volonterskim radom, u smislu ovog zakona, ne smatra se:

- 1) obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedno lice obavezno da pruži drugom licu na osnovu zakona ili drugih propisa;
- 2) izvršavanje posebnih obaveza u skladu sa sudskim odlukama i presudama;
- 3) obavljanje usluga ili aktivnosti koje su uobičajene u porodičnim, prijateljskim ili komšijskim odnosima (mobe i sl.).

II. UGOVOR O VOLONTERSKOM RADU

Forma ugovora

Član 12

Ugovor o volonterskom radu zaključuje se u pisanoj formi između volontera i organizatora volonterskog rada.

Poseban ugovor o volonterskom radu

Član 12a

Ugovor o volonterskom radu može da se zaključi i sa licem koje želi da se stručno osposobi i stekne posebna znanja i vještine za rad u svojoj struci.

Volonterski rad obavljen u smislu stava 1 ovog člana priznaje se kao radno iskustvo i kao uslov za polaganje stručnog ispita.

Sadržina ugovora

Član 13

Ugovorom o volonterskom radu uređuju se međusobna prava i obaveze volontera i organizatora volonterskog rada i specifičnosti potrebne za obavljanje pojedinačne volonterske usluge.

Ugovor o volonterskom radu sadrži:

- 1) ime i prezime volontera, mjesto prebivališta, odnosno boravišta volontera;
- 2) jedinstveni matični broj volontera, odnosno lični identifikacioni broj, ukoliko je volonter stranac;
- 3) naziv i sjedište organizatora volonterskog rada;
- 4) naziv i sjedište korisnika volonterske usluge;
- 5) mjesto i vrijeme trajanja volonterskog rada;
- 6) podatke o volonterskim uslugama koje će se obavljati;
- 7) prava i obaveze volontera;
- 8) podatke o troškovima u vezi sa vršenjem volonterskog rada i načinu njihove naknade;
- 9) način obezbjeđivanja ugovorenih prava volontera.

Ugovor o volonterskom radu može sadržati i druge elemente bitne za pojedine specifičnosti obavljanja volonterskog rada u određenom vremenskom periodu ili na određenom mjestu.

Ugovor o volonterskom radu za međunarodnog volontera, pored elemenata iz st. 2 i 3 ovog člana, sadrži i podatke o troškovima za smještaj, obuku i povratak u zemlju porijekla.

Za maloljetnog volontera podaci iz stava 2 tač. 1 i 2 ovog člana potrebni su i za njegovog roditelja, usvojioca ili staroca.

Na odnose iz ugovora o volonterskom radu shodno se primjenjuju opšti propisi kojima se uređuju obligacioni odnosi, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Prestanak ugovora

Član 14

Ugovor o volonterskom radu prestaje:

- 1) istekom vremena na koje je ugovor zaključen;
- 2) sporazumom ugovornih strana;
- 3) jednostranim raskidom ugovora.

Raskid ugovora od strane volontera i organizatora

Član 15

Volonter, odnosno njegov zakonski zastupnik mogu jednostrano raskinuti ugovor o volonterskom radu, osim kada bi to nanijelo posebnu štetu organizatoru volonterskog rada, korisniku volonterskog rada ili trećem licu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Organizator volonterskog rada može raskinuti ugovor o volonterskom radu, ako:

- 1) prestane potreba za volonterskim radom;
- 2) nije u mogućnosti da omogući uslove za dalji volonterski rad;
- 3) utvrdi da volonter ne ispunjava ugovorene obaveze;
- 4) volonter postupa suprotno ugovorenim pravilima koja se odnose na pojedine oblike volonterskog rada.

Raskid ugovora vrši se u pisanoj formi.

Ugovorna strana je dužna da raskid ugovora, bez obaveze da za to navodi razloge, dostavi drugoj ugovornoj strani.

Dejstvo ugovora

Član 16

Zaključenjem ugovora o volonterskom radu ne gube se prava po osnovu nezaposlenosti.

III. PRAVA I OBAVEZE VOLONTERA I ORGANIZATORA VOLONTERSKOG RADA

Prava volontera

Član 17

Volonter ima pravo:

- 1) da u pisanoj formi dobije opis volonterske usluge koju treba da pruži;
- 2) da bude upoznat sa opštim aktima organizatora volonterskog rada, koji se odnosi na volontersku uslugu radi koje je angažovan;
- 3) da bude upoznat sa opasnostima vezanim za uslugu koju pruža za vrijeme volonterskog rada;
- 4) na odgovarajuće mjere zaštite na radu, shodno propisima zaštite na radu i prirodi usluge koju pruža;
- 5) na osiguranje iz člana 22 ovog zakona;
- 6) na odgovarajuću obuku, ukoliko je takva obuka neophodna za pružanje usluge koja je predmet ugovora o volonterskom radu;
- 7) na odsustvo tokom pružanja usluge za vrijeme trajanja ugovora o volonterskom radu, ako za to postoje opravdani razlozi (bolest, smrt člana uže porodice, davanje krvi, tkiva i organa i dr.);
- 8) da bude konsultovan pri odlučivanju o načinu pružanja volonterske usluge;
- 9) na volontersku knjižicu i upisivanje podataka o volonterskom radu;
- 10) na naknadu ugovorenih troškova za vršenje volonterskog rada.

Pored prava iz stava 1 ovog člana, međunarodni volonter ima pravo na isplatu ugovorenih troškova za smještaj, obuku i povratak u zemlju

porijekla.

Vrijeme opravdanog odsustva iz stava 1 tačka 7 ovog člana računa se u vrijeme pružanja usluge i ne može biti razlog za gubitak prava volontera utvrđenih ovim zakonom i ugovorom o volonterskom radu.

Obaveze volontera

Član 18

Volonter je obavezan da:

- 1) pruža uslugu saglasno ugovoru o volonterskom radu i opštim aktima organizatora volonterskog rada;
- 2) pruža uslugu lično i neposredno, u skladu sa pravilima struke i profesionalne etike, kada pružanje usluge zahtijeva stručna znanja;
- 3) učestvuje u obuci u cilju poboljšanja kvaliteta pružanja usluge;
- 4) čuva podatke do kojih dođe u vršenju volonterskog rada kao profesionalnu tajnu organizatora i korisnika volonterskog rada;
- 5) obavijesti organizatora volonterskog rada o bolesti ili o drugoj okolnosti koja mu onemogućava ili ga bitno ometa u pružanju volonterske usluge ili koja ugrožava život ili zdravlje lica s kojima volonter u pružanju usluge mora da dolazi u dodir u roku od 24 časa od momenta nastupanja te okolnosti;
- 6) ispunjava i druge obaveze utvrđene ovim zakonom i ugovorom o volonterskom radu.

Međunarodni volonter

Član 19

Lice koje nije crnogorski državljanin ima pravo da obavlja volonterski rad na teritoriji Crne Gore pod uslovom da ima odobrenje za privremeni boravak ili stalno nastanjenje izdato u skladu sa posebnim zakonom i ispunjava uslove iz člana 4 stav 2 ovog zakona.

Lice iz stava 1 ovog člana ima status međunarodnog volontera i u pogledu prava i obaveza je izjednačen sa volonterom crnogorskim državljaninom, u skladu sa ovim zakonom.

Crnogorski državljanin koji volontira u inostranstvu

Član 20

Crnogorski državljanin koji volontira u inostranstvu ima prava i obaveze utvrđene ovim zakonom i preuzetim međunarodnim obavezama.

Volonter iz stava 1 ovog člana ne može biti mlađi od 18 godina života.

Organizator volonterskog rada dužan je da volonteru iz stava 1 ovog člana obezbijedi ostvarivanje prava na zaštitu, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita građana Crne Gore na radu u inostranstvu.

Obaveza organizatora i korisnika volonterskog rada

Član 21

Organizator i korisnik volonterskog rada su obavezani da:

- 1) izvršavaju obaveze prema volonteru i poštuju njegova prava;
- 2) obezbijede uslove za ostvarivanje prava volontera;
- 3) izdaju volonteru pisanu potvrdu o volonterskom radu, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) obezbijede uslove i sredstva za obavljanje volonterskog rada;
- 5) obezbijede isplatu ugovorenih troškova u vezi sa obavljanjem volonterskog rada;
- 5a) obezbijede međunarodnom volonteru isplatu ugovorenih troškova za smještaj, obuku i povratak u zemlju porijekla;
- 6) obezbijede volonteru tajnost ličnih podataka i zaštitu privatnosti;
- 7) ispunjavaju i druge obaveze utvrđene ovim zakonom i ugovorom o volonterskom radu.

Osiguranje volontera

Član 22

Organizator volonterskog rada je dužan da prijavi volontera na osiguranje za slučaj povrede ili profesionalnog oboljenja za vrijeme volonterskog rada, u skladu sa zakonom.

Organizator volonterskog rada je dužan da uruči kopiju prijave iz stava 1 ovog člana volonteru, u roku od tri dana od dana zaključivanja ugovora o volonterskom radu.

Naknade štete

Član 23

Volonter je dužan da naknadi štetu organizatoru volonterskog rada koju je namjerno ili zbog krajnje nepažnje prouzrokovao prilikom ili u vezi sa pružanjem volonterske usluge, shodno opštim propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

Volonter je dužan da naknadi štetu koju prouzrokuje trećem licu prilikom ili u vezi sa pružanjem usluge, uključujući i korisnika volonterske usluge, osim ako je u dobroj namjeri postupao po uputstvima organizatora volonterskog rada, shodno opštim propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

Organizator volonterskog rada je dužan da naknadi štetu volonteru koja je prouzrokovana prilikom ili u vezi sa pružanjem volonterske usluge, shodno opštim propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi.

IV. RAZVOJ I PRAĆENJE VOLONTERIZMA

Strategija razvoja volonterizma

Član 24

Uloga i značaj volonterskog rada, dugoročni ciljevi, prioriteti razvoja i mjere za njihovo ostvarivanje utvrđuju se Strategijom razvoja volonterizma.

Strategiju razvoja volonterizma donosi Vlada Crne Gore na period od pet godina.

U skladu sa strategijom iz stava 1 ovog člana donose se programi razvoja volonterizma na lokalnom nivou.

Volonterski servisi

Član 25

Na nivou Crne Gore i na nivou lokalne samouprave mogu se obrazovati volonterski servisi.

Volonterski servisi za teritoriju za koju su osnovani evidentiraju lica koja su zainteresovana za volonterski rad, upućuju volontere zainteresovanim organizatorima i korisnicima volonterskog rada i, u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje, mogu organizovati obuku

volontera u skladu sa posebnim propisima.

Osnivanje volonterskih servisa

Član 26

Volonterski servis može osnovati pravno i fizičko lice koje se ne bavi profitabilnom djelatnošću.

Sredstva za osnivanje i rad volonterskih servisa obezbjeđuju se iz sredstava osnivača, donacija, poklona i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Član 27

Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod) vodi centralnu bazu podataka o organizatorima, korisnicima volonterskog rada i volonterima, na osnovu podataka koje dostavlja organizator volonterskog rada.

Nagrada

Član 28

Volonteru i organizatoru volonterskog rada može se dodijeliti nagrada za poseban doprinos i promociju volonterskog rada. Nagradu iz stava 1 ovog člana dodjeljuje volonterski servis, po pravilu, jednom godišnje u skladu sa svojim aktima.

Volonterska knjižica

Član 29

Volonter ima volontersku knjižicu.

Obrazac volonterske knjižice propisuje organ državne uprave nadležan za poslove rada (u daljem tekstu: ministarstvo).

Volontersku knjižicu izdaje nadležni organ lokalne uprave.

Upisivanje podataka

Član 30

Nakon prestanka volonterskog rada, organizator volonterskog rada upisuje u volontersku knjižicu podatke o vremenu pružanja volonterske usluge, vrsti volonterskog rada i obuci koju je volonter stekao tokom trajanja volonterskog rada.

V. EVIDENCIJA I NADZOR

Evidencija o volonterskom radu

Član 31

Organizator volonterskog rada dužan je da vodi evidenciju o zaključenim ugovorima o volonterskom radu i o tome obavještava Zavod, odnosno volonterski servis, u roku od 10 dana od dana prestanka volonterskog rada.

Način i postupak vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana uređuje ministarstvo.

Vršenje nadzora

Član 32

Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za inspeksijske poslove, preko inspekcije rada i organ državne uprave nadležan za poslove uprave, preko upravnih inspektora.

Obaveza posjedovanja dokumentacije

Član 33

Korisnik volonterske usluge je dužan da u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu izvođenja volonterskog rada ima ugovor o volonterskom radu zaključen između volontera i organizatora volonterskog rada, prijavu na osiguranje iz člana 22 ovog zakona, a za međunarodnog volontera i odobrenje za privremeni boravak, odnosno stalno nastanjenje u Crnoj Gori.

Ovlašćenje inspektora rada

Član 34

U vršenju nadzora inspektor rada ima ovlašćenja utvrđena posebnim zakonom.

Kada u postupku inspeksijskog nadzora inspektor rada utvrdi da korisnik volonterske usluge ne posjeduje svu dokumentaciju iz člana 33 ovog zakona zabranjuje obavljanje volonterskog rada, u skladu sa posebnim zakonom.

Va. KAZNENE ODREDBE

Član 34a

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice-organizator volonterskog rada, ako:

- 1) organizuje volontiranje u svrhu sticanja ili povećanja dobiti (član 7 stav 3);
- 2) zaključi ugovor o volonterskom radu sa maloljetnim licem bez pisane saglasnosti roditelja, usvojioca ili staroca (član 9 stav 1);
- 3) se djeca mlađa od 15 godina života bave volonterskim radom (član 9 stav 3);
- 4) vrši diskriminaciju volontera i korisnika volonterskog rada s obzirom na pol, rođenje, jezik, rasu, vjeru, boju kože, starost, trudnoću, zdravstveno stanje, odnosno invalidnost, nacionalnost, bračni status, porodične obaveze, seksualno opredjeljenje, političko ili drugo uvjerenje, socijalno porijeklo, imovno stanje, članstvo u političkim i sindikalnim organizacijama ili neko drugo lično svojstvo (član 10 stav 1);
- 5) ne zaključi sa volonterom ugovor u pisanoj formi (član 12);
- 6) ne izvršava obaveze prema volonteru i ne poštuje njegova prava (član 21 stav 1 tačka 1);
- 7) ne obezbijedi uslove za ostvarivanje prava volontera (član 21 stav 1 tačka 2);
- 8) ne izda volonteru pisanu potvrdu o volonterskom radu u skladu sa ovim zakonom (član 21 stav 1 tačka 3);
- 9) ne obezbijedi uslove i sredstva za obavljanje volonterskog rada (član 21 stav 1 tačka 4);
- 10) ne obezbijedi isplatu ugovorenih troškova u vezi sa obavljanjem volonterskog rada (član 2k stav 1 tačka 5);
- 11) ne obezbijedi međunarodnom volonteru isplatu ugovorenih troškova za smještaj, obuku i povratak u zemlju porijekla (član 21 stav 1 tačka 5a);
- 12) ne obezbijedi volonteru tajnost ličnih podataka i zaštitu privatnosti (član 21 stav 1 tačka 6);
- 13) ne prijavi volontera na osiguranje za slučaj povrede ili profesionalnog oboljenja za vrijeme volonterskog rada i ne uruči mu kopiju prijave iz člana 22 stav 1 ovog zakona (član 22);
- 14) ne naknadi štetu volonteru koja je prouzrokovana prilikom ili u vezi sa pružanjem volonterske usluge (član 23 stav 3);

15) nakon prestanka volonterskog rada, ne upiše u volontersku knjižicu podatke o vremenu pružanja volonterske usluge, vrsti volonterskog rada i obuci koju je volonter stekao tokom trajanja volonterskog rada (član 30);

16) ne vodi evidenciju o zaključenim ugovorima o volonterskom radu, odnosno vodi evidenciju o zaključenim ugovorima o volonterskom radu ali o tome ne obavijesti Zavod, odnosno volonterski servis, u roku od 10 dana od dana prestanka volonterskog rada (član 31 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu i organu lokalne samouprave novčanom kaznom u iznosu od 30 do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 do 6.000 eura.

VI. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Donošenje propisa

Član 35

Propisi iz čl. 29 i 31 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 36

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".